

ACADEMICIANUL

Ion Ababii

Biobibliografie

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
INSTITUTUL DE STUDII ENCICLOPEDICE

ACADEMICIANUL
Ion Ababii
Biobibliografie

Chișinău, 2014

Lucrarea a fost recomandată spre publicare
la ședința Consiliului științific al Institutului de Studii Enciclopedice al AȘM,
proces-verbal nr. 1 din 6 ianuarie 2014

Responsabil de ediție: dr., conf. univ. Constantin Manolache

Redactor științific: Ion Vârțanu

Corectori: Elena Pistrui, dr. Elena Varzari

Bibliografie: Ludmila Lipcanu, Liubovi Karnaeva

Copertă: Vitalie Pogolșa

Paginare digitală: Valeriu Oprea

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Academicianul Ion Ababii: Biobibliografie/ Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Studii Encicl. ; red. șt. Ion Vârțanu ; bibliogr.: Ludmila Lipcanu, Liubovi Karnaeva ; resp. ed.: Constantin Manolache. – Ch.; Institutul de Studii Enciclopedice, 2014 (Tipogr. „Bons Offices”). - 212 p.

100 ex.

ISBN 978-9975-4389-7-1.

016:[616.21+929]

A 15

Lucrarea, editată cu ocazia aniversării a 70-a a nașterii academicianului Ion Ababii, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, rector al USMF „N. Testemițanu”, cuprinde patru compartimente. Primele trei părți îl prezintă pe Ion Ababii în postura sa de medic specialist și unul dintre întemeietorii școlii academice de otorinolaringologie din țara noastră, ca un bun organizator al pregătirii cadrelor medicale, precum și ca om de stat și diriguitor al domeniului ocrotirii sănătății în Republica Moldova. Partea IV prezintă palmaresul științific al academicianului Ion Ababii, care conține peste 500 de lucrări și elaborări.

Lucrarea este adresată oamenilor de știință, profesorilor, doctoranzilor, masteranzilor, studenților, tuturor celor care se interesează de știința medicală și istoria ei.

SUMAR

FIȘIER BIOGRAFIC	5	
SAVANT NOTORIU, MENTOR ISCUSIT, MANAGER CHIBZUIT ÎN PREGĂTIREA CADRELOR DE MEDICI ȘI ÎN PLANIFICAREA SISTEMULUI DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ (Gheorghe DUCA, TEODOR FURDUI, Valentina CIOCHINĂ)	8	
PERSONALITATE MARCANTĂ A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI UNIVERSITAR ȘI ȘTIINȚEI MEDICALE (Ion BOSTAN)	12	
OMUL ȘI SAVANTUL CARE VEDE LUCRURILE REAL ȘI ÎN PERSPECTIVĂ (Stanislav GROPPA)	16	
Partea I. ȘCOALA ACADEMICĂ DE OTORINOLARINGOLOGIE ÎN CRONICA TIMPULUI		
OTITELE MEDII EXSUDATIVE ȘI RECIDIVANTE LA COPII (Ion ABABII, Svetlana DIACOVA, Anghelina CHIABURU)	22	
DIAGNOSTICUL ȘI TRATAMENTUL DEREGLĂRIILOR TUBEI AUDITIVE ÎN OTITELE MEDII CRONICE SUPURATE (Ion ABABII, Alexandru SANDUL, Oleg LOSÎI)	28	
PARTICULARITĂȚILE HISTOPATOLOGICE ȘI ELECTRONOOPTICE ALE POLIPILOREI NAZALE, MUCOASEI NAZALE ȘI ALE CELEI BRONȘICE LA PACIENȚII CU POLIPOZĂ RINOSINUZALĂ (Ion ABABII, Elena TUDOR, Alexandru SANDUL, Anatol CERNÎI)	36	
PROBLEME DE DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT ÎN LEZIUNILE PRECANCEROASE LARINGIENE (Ion ABABII, Vladimir POPA, Vasile CABAC, Victor OSMAN)	49	
ASPECTE ACTUALE ALE CHIRURGIEI RINOSINUZALE LA COPII (Ion ABABII, Mihail MANIUC)	52	
EXAMENUL HISTOLOGIC AL CORZILOR VOCALE CICATRIZATE ÎN INTERVENȚII CHIRURGICALE CU INSTRUMENTE „RECI” SAU CU LASER CO₂ (Ion ABABII, Boris TOPOR, Lilian ȘAPTEFRAȚI, Victor OSMAN, Vasile CABAC, Boris CHIRTOCA)	62	
EVOLUȚIA OTITELOR MEDII LA COPII CU PATOLOGIE BRONHOPULMONARĂ (Ion ABABII, Svetlana DIACOVA)	65	
Partea II. ORGANIZATOR AL PREGĂTIRII CADRELOR ÎNVĂȚĂMÂNTUL MEDICAL SUPERIOR DIN REPUBLICA MOLDOVA LA 60 DE ANI (Ion ABABII)		72
ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ÎN USMF „NICOLAE TESTEMIȚANU” ÎN PERIOADA 1991–2010 (Ion ABABII, Viorel PRISACARI)	96	

CONFERIREA TITLULUI ONORIFIC DOCTOR HONORIS CAUSA (Ion ABABII)	106
---	------------

Partea III. OM DE STAT ÎN OCROTIREA SĂNĂTĂȚII

POLITICA NAȚIONALĂ DE SĂNĂTATE (Ion ABABII, Gheorghe GHIDIRIM, Mihai CIOCANU)	112
--	------------

CONCEPTUL OPTIMIZĂRII ACTIVITĂȚII SERVICIULUI DE RADIODIAGNOSTIC (Ion ABABII, Boris GOLOVIN, Nicolae NALIVAICO, Vasile BAIRAC, Victor VOLNEANSCHI, Andrei ROȘCA)	129
---	------------

Partea II. BIBLIOGRAFIA ȘTIINȚIFICĂ

Teze de doctor habilitat și doctor în medicină	140
Monografii	140
Articole științifice	141
Brevete de invenții	186
Teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale, susținute sub conducerea academicianului Ion Ababii	189
Activitatea didactică	
Manuale și materiale didactice	191
Elaborări metodice	191
Ghiduri	195
Alocuțiuni aniversare	196

FIȘIER BIOGRAFIC

Academicianul Ion ABABII s-a născut la 11 februarie 1944, în satul Ochiul Alb, raionul Drochia.

A absolvit Facultatea de Medicină Generală a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1966), după care lucrează în calitate de medic la Spitalul raional Strășeni (1966–1969). În 1969–1972 urmează doctorantura la Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Otorinolaringologiei din or. Moscova. Activează în calitate de asistent, conferențiar (1973–1988), șef al Catedrei de Otorinolaringologie (din 1988), prorector pentru probleme de medicină clinică (1989–1994) și rector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova (1994–2005).

În noiembrie 2005 este numit ministru al Sănătății și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Din 2008 până în prezent activează în calitate de rector al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Domeniul științific de cercetare este otorinolaringologia. Doctor habilitat în medicină (1986), profesor universitar (1989). Membru corespondent (1993) și membru titular (2000) al Academiei de Științe a Moldovei.

Este fondatorul școlii de otorinolaringologie din Republica Moldova. Investigațiile științifice întreprinse au conturat un nou concept în otorinolaringologie și în medicină în general, fundamentat pe pronosticul virtual al evoluției maladiilor inflamatorii la copii.

Acest concept a deschis noi perspective în profilaxia cronicizării proceselor patologice și prevenirea afectării grave a sănătății și invalidizării umane, în special a nou-născutului, sugarului și copilului născut precoce. În studiile sale a descifrat mecanismele cronicizării afecțiunilor inflamatorii recidivante ale tractului respirator superior și ale urechii medii, propunând căile de prevenire ale acestui proces.

A pus bazele teoretico-practice ale audiologiei în țară, realizând lucrări consacrate studierii fiziologiei și patologiei analizatorului auditiv.

A elaborat noi metode de diagnostic și tratament ale sinuzitelor recidivante și cronice, papilomatozei laringelui, amigdalitei cronice, laringotraheitelor acute stenozante și ale altor patologii ale organelor ORL.

Este inițiatorul și promotorul unei noi direcții în rinologie – chirurgia endoscopică a sinusurilor paranasale, care creează premise pentru evoluția rinochirurgiei într-o știință fiziologică de perspectivă. Dezvoltă microchirurgia urechii medii și a căilor respiratorii superioare, terapia și chirurgia-laser, medicina regenerativă și alte direcții novatoare ale medicinei contemporane de otorinolaringologie.

Rezultatele cercetărilor științifice sunt reflectate în peste 500 de lucrări publicate, inclusiv 8 monografii, 9 manuale, 30 îndrumări metodice, între care: *Острый стенозирующий ларинготрахеобронхит у детей* (Alma-Ata, 1981, în colab.); *Stenozele și defectele laringelui* (1982, în colab.); *Clinica și tratamentul otitelor recidivante la copii* (Moscova, 1985, în colab.); *Sinuzitele recidivante la copii* (1991, în colab.); *Farmacoterapia în otorinolaringologia pediatrică* (2004, în colab.); manualul *Otorinolaringologie* (2000, în colab.) ș.a. Deținător a peste 35 brevete de invenție.

În funcția de rector al Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a desfășurat o vastă activitate în domeniul pregătirii cadrelor medicale și farmaceutice, fiind adeptul noilor metode educaționale pe care le-a implementat în practica universitară, inclusiv: metoda interactivă, medicina bazată pe dovezi și pe caz clinic, medicina virtuală, telemedicina inofensivă, învățământul la distanță etc. Printre acestea este și noua formă de instruire postuniversitară a medicilor – rezidențiatul.

A pregătit 3 doctori habilitați (A. Sandul, M. Maniuc, O. Lozan) și 9 doctori în medicină (S. Diacova, V. Cabac, E. Pruneanu, A. Chiaburu, V. Guțan, S. Parii, D. Hîțu, A. Antohi, V. Osman), iar 2 teze de doctor habilitat (O. Galbur, L. Danilov) se află la etapa de finalizare.

A prezentat știința medicală din Republica Moldova la congrese și conferințe internaționale din Moscova, Viena, Washington, Paris, Budapesta, București, Varșovia, Kiev etc.

Este membru de onoare al Academiei din Polonia, al Academiei ORL și Oro-maxilo-faciale din Rusia, membru al Societății Rinologilor din Rusia, președinte al Societății științifico-practice a otorinolaringologilor

din Republica Moldova, membru în colegiile de redacție ale revistelor *Вестник оториноларингологии* (Moscova), *Folia otorinolaringologica* (Sankt-Petersburg), *Журнал вушних, носових і горлових хвороби* (Kiev), redactor-șef al revistei *Anale științifice ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”*.

Deține titlul de „Om Emerit”, Eminent al Ocrotirii Sănătății din Republica Moldova. Este decorat cu Ordinul „Prietenia Popoarelor”, „Ordinul Republicii”, cu Marea Medalie de Aur „Albert Schweitzer”, cu Medalia de Aur „P. Erlich”, cu Medaliile „Robert Koch”, „The Name in Science” și „Nikolai Pirogov”, distincția internațională „Socrates”, doctor honoris causa a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, Universității de Medicină din Craiova și Universității de Medicină și Farmacie din Târgu-Mureș, România, a Universității Internaționale din Viena, Austria, Laureat al premiului „Personalitatea Anului (2012) în categoria «Medicină»”, Laureat al premiului Național în domeniul științei (2013) ș.a.